

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Četrtek, 24. avgust 2017

POKLICNA MATURA

Moderirana različica

IZPITNA POLA 1

Splošna navodila

- Kadar kandidat dopolnjuje poved, mora biti odgovor vsebinsko, slovnično in pravopisno pravilen, npr. nal. 1.
- Pri nalogah, pri katerih mora kandidat podčrtati, prečrtati ali obkrožiti odgovor, upoštevamo pravilnost odgovora, tudi če je oznaka drugačna, npr. nal. 3.
- Kadar pričakujemo odgovor ali rešitev v povedi, lahko kandidat dobi točko za jezikovno pravilnost le, če je poved pomensko ustrezna, npr. nal. 6.
- Pri nalogah izbirnega tipa lahko kandidat obkroži samo eno črko, če v navodilih ni določeno drugače, npr. nal. 10.1. Če obkroži več črk, se naloga točkuye z 0 točkami.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Tina Keber ♦ spraševalke/spraševalca / izpraševalke/izpraševalca / novinarka ♦ (gospa) Sonja Pungertnik ♦ intervjuvanke/intervjuvanca/intervjuvane osebe / vprašane/vprašanca/spraševanke/izpraševanke / sogovornke ♦ časopisu/dnevniku Delo / Delu (17. marca 2015) ♦ javno 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ rubriki Vprašalnik Ljubljana-polisa 	6 pravilnih rešitev = 3 5, 4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1
2	1	po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ slepoti (Sonje Pungertnik) ♦ življenju s slepoto/z invalidnostjo ♦ slepoti in prilagojenem življenju ♦ tem, kako slepota vpliva na življenje Sonje Pungertnik 		
3	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ tematski ♦ raziskovalni 		1 za obe podčrtavi

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4		po smislu, npr., ena od: Fotografija		
	1	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Ponazarja temo besedila, saj prikazuje Sonjo Pungertnik. ◆ Ponazarja gospo Pungertnik. ◆ Poživi besedilo. ◆ Privabi bralca. ◆ Pomaga, da si osebo lažje predstavljamo. ◆ prikaz gospe Pungertnik / intervjuvane osebe 		
	1	Krepki tisk <ul style="list-style-type: none"> ◆ S krepkim tiskom so ločena vprašanja od odgovorov. ◆ V krepkem tisku so natisnjena vprašanja. ◆ poudarjenost delov besedila 		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5	2	<ul style="list-style-type: none"> ◆ DA ◆ NE ◆ NE ◆ DA 		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6	3	<p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ V otroštvu še ni doživljala slepote kot breme. (To bolečino so bolj nosili starši.) Srednješolsko obdobje pa je bilo zanjo težko, ker je čutila, da je drugačna in da ni sprejeta med vrstniki. ◆ V otroštvu se s tem ni obremenjevala. V srednji šoli pa ji je bilo zelo težko, ker je bila drugačna od vrstnikov. ◆ Ko je bila še otrok, se ji slepota v nasprotju z njenimi starši ni zdela veliko breme. V mladosti ji je bilo težko, ker je v srednji šoli čutila, da je izpostavljena, neenakovredna. ◆ V otroštvu jo je najbolj prizadelo to, da je zaradi slepote morala že s šestimi leti v internat. V srednji šoli si je želela le, da bi bila enaka drugim, vendar se je z odkrivanjem svojih talentov preusmerila na močna področja. 	<p>Primeri delne pomenske ustreznosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Svojo slepoto je začutila šele pri šestih letih, ko je morala od doma. ◆ V mladosti ji je bilo težko, ker je želela biti enaka drugim. 	2 za pomensko ustreznost povedi (1 za navedbo doživljanja v otroštvu in 1 za navedbo doživljanja v mladosti) 1 za jezikovno pravilnost povedi

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
7.1	2	<p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Spoznala je, da ima veliko talentov in da je slepota samo del njenega življenja. ◆ Z odkrivanjem svojih talentov je Sonja Pungertnik ugotovila, da je njeno življenje več kot samo slepota. ◆ Sonja Pungertnik je spoznala, da slepota ne določa njene osebnosti, je samo pomanjkljivost. ◆ Naslov sporoča, da zaradi slepote ni vedno konec sveta, nanjo moramo gledati le z drugega zornega kota in se z njo spoprijeti na drugačen način. ◆ Naslov sporoča, da kljub slepoti lahko živiš polno življenje. 		<p>1 za pomensko ustreznost povedi 1 za jezikovno pravilnost povedi</p>
7.2	1	<ul style="list-style-type: none"> ◆ 1 ◆ 3 		Zaporedje števil je lahko tudi obrnjeno.
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
8	2	<p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Sogovornica je opozorila, da Ljubljana nima urejenega javnega prevoza tako, da bi bil prilagojen invalidom, in sicer ni urejeno zvočno najavljanje postajališč. ◆ Sogovornica meni, da javni prevoz ni prilagojen invalidom in da se ti zaradi hitrih sprememb v mestu težko gibljejo. ◆ Meni, da so slepi zaradi katastrofalno slabega javnega prevoza diskriminirani. (Še vedno ni urejeno zvočno najavljanje postajališč.) ◆ Mesto ji s prometom in vrvežem ter pogostim spreminjanjem podobe vsak dan prinaša nove izzive pri gibanju. ◆ Pove nam, da Ljubljana še ni tako dobro urejena za slepe, kot bi si oni želeli. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Sogovornica meni, da je Ljubljana sicer prilagojena invalidom, a premalo. 	<p>1 za pomensko ustreznost povedi 1 za jezikovno pravilnost povedi</p>

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
9.1	1	<p>ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ pretvarjati ◆ sprenevedati ◆ slepiti 		
	1	◆ voznika		
9.2	1	◆ Č		
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
10.1	1	♦ A		
10.2	1	po smislu, npr., ena od: ♦ pomoč ♦ spremstvo ♦ spremljanje		
10.3	2	♦ NE ♦ NE ♦ DA ♦ DA		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
11	1	♦ zapostavljeni		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
12	2	♦ oslepijo / so oslepeli ♦ oslepela ♦ oslepili		3 pravilne rešitve = 2 2, 1 pravilna rešitev = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
13.1	1	♦ B		
13.2	2	po smislu, npr., ena od: ♦ S pogojnim naklonom je izraženo nekaj, kar se še ni zgodilo. ♦ To, o čemer govori, se še ni zgodilo, je njena želja. ♦ Pogojniki izražajo umišljeno dejanje / Sonjine želje. ♦ Če bi se ta pogoj uresničil, bi se izboljšal položaj invalidov. ♦ Glagoli so v pogojnem naklonu, ker vprašana pripoveduje o tem, kako bi lahko bilo.		1 za pomensko ustreznost povedi 1 za jezikovno pravilnost povedi
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
14	1	♦ dvodelno		
	1	♦ z zlaganjem		
	1	♦ tak, ki slabo vidi		
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
15	2	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Sonjo Pungertnik ◆ njenim možem ◆ otroki ◆ invalidnostjo 		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
16	1	po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ◆ ker je slepa ◆ ker ne vidi ◆ ker ne zmore vsega sama ◆ ker je invalidka 		
	1	po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ◆ da srečuje dobre in odprte ljudi ◆ da razvija druge zmožnosti/spretnosti/talente ◆ da razume stisko slepih ◆ da bolje občuti svet ◆ da najde smisel tudi v življenju z invalidnostjo 		
	1	po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ◆ če bi imeli osebno pomoč/asistenco ◆ če bi izboljšali javni promet ◆ če bi imeli v javnem prometu zvočno najavljanje postajališč 		
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
17.1	1	<ul style="list-style-type: none"> ◆ dopustni odvisnik 		
17.2	2	po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ◆ Večina avtobusov je opremljena z zvočnim najavljanjem postajališč, toda uporaba tega sistema je prepuščena dobri volji šoferja. ◆ Večina avtobusov je opremljena z zvočnim najavljanjem postajališč, vendar je uporaba tega sistema prepuščena dobri volji šoferja. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Večina avtobusov je s tem sistemom že opremljena, vendar so uporabniki še vedno prepuščeni dobri volji voznika. 	1 za pomensko ustreznost povedi 1 za jezikovno pravilnost povedi
17.3	1	◆ A		
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
18	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ slepota ♦ me ♦ postavlja 		3 pravilne rešitve = 2 2, 1 pravilna rešitev = 1
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
19	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Braillova pisava je posebna pisava[,] ki omogoča slepim[,] da berejo in pišejo. Braillov sistem temelji na metodi komunikacije[,] ki jo je sprva razvil Charles Barbier[,] ker je želel uveljaviti način[,] s katerim bi si vojaki ponoči izmenjevali sporočila. Barbierov sistem je bil za vojake pretežek[,] zato se ga niso mogli naučiti. 		brez napak = 2 1, 2 napaki = 1 Upoštevamo tudi na novo narejene napake.
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
20	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ ũ ♦ t ♦ p ♦ t ♦ v 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ u 	5 pravilnih rešitev = 2 4, 3 pravilne rešitve = 1

Naloga 21	Točke	Rešitev	Dodatna navodila	
Zgradba	2	♦ naslov sporočevalca in naslovnika, kraj in datum pisanja	2 = pravilna, popolna in smiselna navedba podatkov o sporočevalcu, naslovniku ter o kraju in datumu sporočanja 1 = do dve manjši nepravilnosti ob smiselni navedbi podatkov o sporočevalcu, naslovniku ter o kraju in datumu sporočanja (npr. naveden je samo datum / kraj in datum sta napisana vzporedno z naslovom naslovnika) 0 = manjkajo podatki o sporočevalcu ali o naslovniku ali o kraju in datumu sporočanja / podatki o sporočevalcu in naslovniku so na napačnih mestih	
	1	♦ poimenovanje besedilne vrste in ustrezen nagovor	1 za obe prvini	
	1	♦ (vljudnostni zaključek in) pozdrav ter podpis z navedbo vloge sporočevalca (če ta še ni izražena v naslovu sporočevalca ali jedrnem delu)	1 za obe prvini	
	1	♦ izrek vabila na prireditve (vabilo izraženo z glagolom v 1. osebi ednine ali v 1. osebi množine)		
	1	♦ natančna in smiselna navedba podatkov o prireditvi – kraj/prostor – čas: datum in ura	1 za oba podatka	
Vsebina	2	♦ vsebina srečanja – mednarodni dan prostovoljstva – sodelovanje Sonje Pungertnik – pomen prostovoljnega dela	2 = najmanj dva podatka o vsebini prireditve 1 = en podatek o vsebini prireditve Podatki o vsebini so lahko predstavljeni v obliki dnevnega reda. 2 napaki = – 1 točka, do 0 točk	
	2	♦ jezikovna pravilnost	2 napaki = – 1 točka, do 0 točk	
Jezikovna pravilnost in slogovna ustreznost	2	♦ slogovna ustreznost – resničnost in smiselnost podatkov – ustrezen in spoštiv nagovor in pozdrav (primera neustreznosti: <i>Spoštovani gospod Matej!, Pristrčen pozdrav</i>) – brez ponavljanja besed/besednih zvez – brez zastranitev – prevladujoča objektivnost	Za vsako vrsto slogovne neustreznosti odštejemo 1 točko, do 0 točk. Jezikovno pravilnost in slogovno ustreznost vrednotimo samo, če je kandidat za vsebino dobil vsaj 2 točki.	
	12			
Skupaj	12			

1. primer vabila:

Marjana Pestotnik
Srednja šola Jesenice
Ulica bratov Rupar 2
4270 Jesenice

Jesenice, 15. 9. 2017

Matej Kovač
Slovenska filantropija
Poljanska c. 12
1000 Ljubljana

VABILO

Spoštovani g. Kovač,

vabimo Vas na okroglo mizo z naslovom Kako živeti z invalidnostjo, ki bo v torek, 5. 12. 2017, ob 11. uri na Srednji šoli Jesenice v učilnici 102 (v 1. nadstropju).

Okroglo mizo pripravljamo v sklopu praznovanja mednarodnega dneva prostovoljstva. Dijake bi radi seznanili s tem, kako pomembno je prostovoljno delo v življenju invalidnih oseb. Želimo si, da bi kot predstavnik Slovenske filantropije našim dijakom spregovorili o poslanstvu te organizacije in o pomenu prostovoljnega dela. Gostja okrogle mize bo tudi Sonja Pungertnik, ki se pogumno spopada s svojo slepoto in ozavešča druge, da ima življenje z invalidnostjo smisel.

Veselimo se sodelovanja z Vami in Vas lepo pozdravljamo.

Marjana Pestotnik,
predsednica Dijaške skupnosti

2. primer vabila:

Marjan Pestotnik
Srednja šola Jesenice
Ulica bratov Rupar 2
4270 Jesenice

Jesenice, 5. 9. 2017

Matej Kovač
Slovenska filantropija
Poljanska c. 12
1000 Ljubljana

VABILO

Spoštovani g. Kovač!

Ob mednarodnem dnevu prostovoljstva bomo na Srednji šoli Jesenice pripravili okroglo mizo z naslovom Kako živeti z invalidnostjo. Na prireditvi bo sodelovala tudi defektologinja Sonja Pungertnik.

Kot predsednik Dijaške skupnosti Srednje šole Jesenice Vas vljudno vabim, da se nam pridružite na okrogli mizi v torek, 5. 12. 2017, ob 10. uri v avli naše šole in nam predstavite svoje delo ter pomen prostovoljstva.

Prosim Vas, da nam svojo odločitev, ali se boste dogodka lahko udeležili, sporočite do 20. 9. 2017.

V upanju na skupno druženje Vas lepo pozdravljam.

Marjan Pestotnik

IZPITNA POLA 2

1. Vodena interpretacija: Nataša Konc Lorenzutti, Lica kot češnje (odlomek), Med željo in resničnostjo

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidaturi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po faksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredelitev odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
2	Ni opredelilve. Opredelitev je napačna.	To besedilo je izpoved glavne osebe. Odlomek je iz pripovednega besedila.
1	Zvrst je poimenovana.	Odlomek je epski, prisotne pa so tudi lirske prvine, saj so izraženi pripovedovalskini občutki in razmišljanja.
2	Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.	

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
4	Ni povzetka, ni obnove. Obnova odlomka z vsebinsko napako.	Spoznamo, v kakšnih razmerah živi pripovedovalka. Rada bi potovala, a starši vodijo otroke le na krajše izlete, ker so brezposelni in revni. Pisateljica razmišlja predvsem o očetu, o njegovem vplivu na življenje družine.
0	Obnova odlomka brez vsebinske napake. Povzetek odlomka z vsebinsko napako.	Pisateljica govori o tem, kako člani družine preživljajo prosti čas. Hodijo v hribe, včasih v toplice ali na morje. Doma zaradi očetove ekološke zavesti opravljajo vsa dela ročno, tudi tista, ki jih večina ljudi v sodobnem času opravi s stroji.
3	V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.	Pripovedovalka pripoveduje o življenju svoje družine in ga primerja z drugimi. Najprej izverno, da je nevoščljiva Patriciji zaradi njenega videza in premožnih staršev, predvsem pa zaradi potovanj. Potem opisuje, kaj počnejo člani njene družine: opravljajo hišna dela, hodijo v hribe ali na druge kratke izlete. Pri tem pove tudi, kakšen je očetov vpliv na življenje družine.
4	Povzetek odlomka brez vsebinske napake.	

Razlaga pripovedovalkine želje (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Razlage ni. Razlaga je nejasna/napačna, ne ustreza odlomku.	Želi si, da bi bila Patricia njena prijateljica.
1	Razlaga je jasna.	Pripovedovalka si želi življenje, kot ga ima njena prijateljica Patricia. Rada bi potovala in se imela lepo kot drugi, ki jih posluša pripovedovati o svojih doživetjih.

Razlaga vzroka za neuresničeno željo (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Razlage ni. Razlaga je nejasna/napačna, ne ustreza odlomku.	Vzrok je v tem, da si z očetom ne upa govoriti o svojih željah.
1	Razlaga je jasna.	Želja se ji ne uresniči, ker mora družina živeti po očetovi volji, oče pa ne mara daljših potovanj. Za taka potovanja tudi ni dovolj denarja.

Razlaga doživljanja okoliščin (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Ve, da se bo zaradi teh okoliščin oddaljila od prijateljev.
1	Razlaga je skopa/površna/nejasna. Parafrazirana sta ustrezna dela odlomka.	Te okoliščine jo zelo jezijo. Jezna je zato, ker zaradi njih ne more potovati in ker o vsem odloča oče. Ker je mama svobodna umetnica, oče pa bo najbrž ostal brez službe, dekle ne more niti sanjati o potovanjih. Jezi jo tudi to, da so vsi zapleteni v njegovo pričanje in v njegova ročna dela.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Pripovedovalka se zaveda okoliščin, v katerih živi, a jih ne more sprejeti. Ve, da mora družina varčevati, saj mama kot svobodna umetnica ne zasluži veliko, oče pa dela v podjetju, ki bo propadlo. Po naravi je občutljiva, v teh okoliščinah pa tudi razdražena in jezna, ker mora vsa družina živeti tako, kot hoče oče. Vendar se tudi ona, kot ostali člani, pretvarja, da sprejema njegove vrednote.

Razlaga pogleda na očeta (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	O očetu piše zelo slabo, ker ne skrbi za svojo družino.
1	Razlaga je skopa/površna/nejasna. Parafrazirani so ustrezni deli odlomka.	Njen pogled je kritičen. Očeta vidi kot človeka, ki hoče, da bi vsi delali po njegovi volji in tako tudi razmišljali. Očeta vidi kot posebneža z neomajnimi nazori in egoista, ki se zapleta v svoje pričanje. Ker je on občutljiv za gnečo, vsa družina ne hodi v kraje s turističnim vrvežem, celo razprav o željah in pričakovanjih je takoj konec. Njegove domislisce se ji zdijo idiotske.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Očeta doživlja kot posebneža s trdnim značajem, ki svoja pričanja vsiljuje tudi drugim članom družine. Hči meni, da ne upošteva njihovih želja in pričakovanj, pomembnejša kot vse drugo sta mu na primer njegov krvni tlak in ekološka zavest. Njegova duhovitost se ji zdi neumna.

Citirana poved/citiran del povedi (Predstavitve dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Citata ni. Citati ni smiselno povezan z razlago.	»Srečnica!« »Vidim, kako si želi, da bi tudi mi tako spoštovali naravo kot on.«
1	Citat ni natančno v skladu z navodilom, a je smiselno povezan z razlago. Namesto citata je opisan primer.	
2	Citat je natančno v skladu z razlago/navodilom.	»Zdaj mi je šlo kar naenkrat strašno na živce, da gre Patricia vsake počitnice na potovanje, mi pa tu, doma, pospravljamo in belimo in mešamo malto in hodimo v hribe, <u>pod prisilo seveda</u> , komu se pa ljubi riniti navzgor, da gre potem lahko nazaj dol.« / »Če samo pomislim na stranišča v kampih in ljudi, ki kadijo in preklinjajo na plažah, se mi dvigne pritisk.« razlaga in <u>tem je razprav o naših željah in pričakovanjih konec.</u> « / »Tako se zapleta v svoje pričanje, da včasih ne more misliti na nič drugega, zato smo z njim zapleteni tudi mi.« / »Prav tako smo zapleteni v njegova ročna dela.« / »Kosimo na roke, žagamo na roke in se pretvarjamo, da izredno cenimo njegovo ekološko zavest.« (Ustrezni deli povedi so podčrtani.)

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Povzetka ni. Povzetek se ne nanaša na razlago, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).	
2	Povzetek se nanaša na razlago.	Pripovedovalka želja se torej ne uresniči zaradi okoliščin, v katerih živi, predvsem zaradi dominantne vloge, ki jo ima v družini oče, po njenem mnenju posebež. Ker je v občutljivih letih, jo to toliko bolj ježi.
(0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)		

Mnenje o prikazanem problemu (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Mnenje ni izraženo. Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	Ta družina je čisto normalna. Danes si lahko malokdo privoščijo potovanja.
1	Mnenje je nejasno, ni razloženo.	Za problem je odgovoren oče, delno pa tudi drugi. Ne ravna pravi, ko vse poslušajo in vse naredijo. Najbolj čudno se mi zdi, da se mu ne upre žena, saj hčer očitno razume bolj kot on.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	Moje mnenje je, da se pripovedovalka ne bi smela toliko primerjati z drugimi in se počutiti manj vredno samo zato, ker je njena družina drugačna. Me pa njeno obnašanje ne preseneča, saj je v občutljivih letih. Bolj me moti njen oče, ki se ne ozira na mnenje drugih v družini in jim želi vsiliti svoja načela. Mislim, da bi hčerki lahko uresničil željo. Mlada je, na potovanjih bi rada odkrivala svet, doživela kaj novega, zanimivega ...

Presoja vpliva želja/potreb posameznikov (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Presoja ni izražena. Presoja je izražena kot skopa trditev/ni povezana z odlomkom.	Nemogoče je imeti enake želje, ker se ljudje zelo razlikujemo.
1	Presoja je nejasna, ni razložena/nakazana je v primeru iz življenja.	Ni dobro, če drug drugega oviramo pri tem, kar želimo doseči. Čeprav imamo različne želje in potrebe, bi si morali pomagati. Tako bi bili odnosi v družini ali drugi skupnosti boljši.
2	Presoja je jasna, razložena.	Mislím, da želje in potrebe zelo vplivajo na medčloveške odnose. Pomembno je, da posameznik poslušá svoje občutke in jim sledi, pa tudi, da pri tem upošteva ljudi okrog sebe, zlasti najbližje. V nasprotnem primeru se od njih odtuji in ostane sam. Tak človek pa ne more biti srečen. V družinah in drugih skupnostih bi se morali bolj poslušati, se pogovarjati, usklajevati svoje želje in potrebe, ne pa jih zadrževati zase. Če hodi k ciju vsak po svoji poti, skupnost razpade.

Utemeljitev presoje s primerom iz življenja (Predstavitve dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Naveden ni noben primer. Naveden je primer, ki ne utemeljuje presoje.	Nekateri veliko pričakujejo, drugi ne. Z željami je enako.
1	Primer je samo imenovan/nakazan.	V našem razredu smo se spri, ko smo se pogovarjali o maturantskem izletu. Želeli smo v različne kraje in nihče ni hotel popustiti. Na koncu nas je skoraj pol ostalo doma.
2	Primer je opisan.	To potrjuje primer iz življenja neke družine v moji okolici. Njeni trije člani imajo različne potrebe. Mož ima rad šport. Ko se z njim ne ukvarja sam, ga gleda po televiziji, v svoji sobi. Žena ljubi glasbo in filme. Ko je doma, se prepušča užitek ob televiziji, v svoji sobi. Na koncerte in v kino hodi seveda brez moža. Njun odraščajoči otrok ne more brez pogovorov s prijatelji, vendar se z njimi ne pogovarja v živo, ampak preko računalnika. Člani te družine živijo pod isto streho, njihovih medosebnih odnosov pa skoraj ni več.

Členitev besedila (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila
2	
0	Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.
1	Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.
2	Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Točke	Merila
2	Slovnicična pravilnost
2	Pravopisna pravilnost
2	Slogovna ustreznost

Za vse velja:

Točke	Merila
0	Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.
1	Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.
2	Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

Dodatna navodila:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, lahko pri zgradbi doseže največ eno točko; če napiše manj kot 200 besed, lahko pri JPSU doseže največ tri točke.

2. Samostojna interpretacija: Klemen Pisk, Pihalec (odlomek)

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredelelitev odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Ni opredelitive. Opredelelitev je napačna.	Odlomek je literarno besedilo.
1	Zvrst je poimenovana.	Odlomek je iz epskega besedila.
2	Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.	Odlomek je iz pripovednega besedila, v njem je tudi nekaj dialoga, značilnega za dramatično.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
4		
0	Ni povzetka, ni obnove.	
1	Obnova odlomka z vsebinsko napako.	
2	Obnova odlomka brez vsebinske napake. Povzetek odlomka z vsebinsko napako.	Znanci se čudijo, da sta Mitja in Agica postala par. Ko se spomnijo koristi, ki jih je imel Mitja, povejo, da ga razumejo. Pripovedujejo o njunih družinjah in o Mitjevi odločitvi po tem, ko je v službi začel uživati vedno večjo naklonjenost Agičinega očeta.
3	V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.	Pisatelj pripoveduje o zvezi Mitje in Agice. Agica Mitji sploh ni bila všeč, a se je kljub temu družil z njo na malici in na sprehodih. Vedno bolj se ji je posvečal. Razmišljal je, da je to zanj koristno.
4	Povzetek odlomka brez vsebinske napake.	Skupina ljudi se v Mitjevi odsotnosti pogovarja o njegovi zvezi z Agico. Spominjajo se, kako se je ta zveza razvijala. Najprej sta se srečevala na malici, potem sta se skupaj sprehajala. Mitja je po teh srečanjih pridobil naklonjenost dekletovega očeta, svojega direktorja. Ko je spoznal, da se lahko tako uveljavi, se je odločil za zvezo z Agico.

Prepoznavna – izbira problema/prvine (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
3	Problem ni izbran. Literarna prvina ni izbrana.	
1	Izbran je problem, ki je v odlomku samo nakazan. Izbrana je prvina, ki ni bistveno povezana z osrednjo prvino.	neiskrenost / pretvarjanje
2	Izbran je problem, ki je smiselno povezan z osrednjim problemom. Izbrana je prvina, ki je smiselno povezana z osrednjo prvino.	uvejavljanje / osamljenost
3	Izbran je osrednji problem odlomka. Izbrana je osrednja prvina odlomka. (Upoštevamo tudi poimenovanje v naslovu. Problem, izbran za ta vzorec samostojne interpretacije, je natisnjen krepko.)	zveza zaradi koristi / preračunljivost / lažna ljubezen

Razlaga izbranega problema/izbrane prvine (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
3		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Agica je začela to zvezo, ker je vedela, da bo Mitja napredoval. Od te zveze sta imela oba koristi. On je pridobil naklonjenost, ona pa ni bila več osamljena.
1	Razlaga je skopa/površna/hejasna.	Dopovedal si je, da prijatejtuje z Agico iz osebnih koristi. Tako je vedno bolj naraščala direktorjeva naklonjenost do njega. Mitja je razmišljaj, ali bi se mu dekle lahko zdelo privlačno. Ugotovil je, da ga Agica odbija, a je stisnil zobe zaradi uveljavitve.
2	Parafrazirana sta ustrezna dela odlomka.	Agica Mitje ni privlačila, celo odbijala ga je, vendar sta postala par. To se ni zgodilo zato, ker bi se njegov pogled nanjo in občutki do nje spremenili, ampak zaradi koristi, ki jih je imel Mitja od njenega očeta, svojega direktorja. Agica je bila osamljena, želela si je človeka ob sebi in on je to izkoristil. Lastna uveljavitev mu je bila pomembnejša kot ljubezen. Ni razmišljaj o posledicah svojega egoizma, ampak o koristih, ki jih lahko še ima.
3	Razlaga je jasna, natančna.	

Utemeljitev razlage z opisanim ali s citiranim primerom iz odlomka (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Primer ni opisan. Citata ni. Opisani primer/citat ni smiselno povezan z razlago.	»Kaj je z našo generacijo?«
1	Opisani primer/citat ni natančno v skladu z razlago, a je smiselno povezan z njo. (Opisani primer se ne upošteva, če je v razlagi že parafraziran del odlomka.)	»Mitja se je z Agico večkrat dobil na malici, kajti nesramno bi bilo odreči družbo hčerki direktorja.« / »Čez čas ga je začela vabiti na popoldanske sprehode po Sorškem polju, kar je od dela utrujenemu računovodji presedalo, vendar tega ni glasno izrazil.« / »Agičine družbe se je počasi privadil in začel razmišljati, ali bi se mu dekle kurjih prsi lahko zdelo privlačno.«
2	Opisani primer/citat je natančno v skladu z razlago. (Opisani primer se ne upošteva, če je v razlagi že parafraziran del odlomka.)	»Pokoril se je in si dopovedoval, da prijateljuje z Agico iz osebnih koristi.« / »Boj ko se ji je posvečal, bolj je naraščala direktorjeva naklonjenost.« / »Po dolgotrajnih razčlenjevanjih je ugotovil, da ga dotična odbija, vendar lahko kljub temu stisne zobe, vse zavoljo uveljavitve.«

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Povzetka ni. Povzetek se ne nanaša na razlago, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).	
2	Povzetek se nanaša na razlago.	Ob branju tega odlomka torej lahko spoznamo, kaj je človek pripravljen narediti, da se uveljavi, in da celo ljubezenske zveze nastanejo zaradi praktičnih koristi.
(0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)		

Mnenje o problemu/prvini v odlomku (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Mnenje ni izraženo. Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	Res je čudno, da ga na sprehode vabi Agica.
1	Mnenje je nejasno, ni razloženo.	Po mojem mnenju so za to zvezo odgovorni vsi: Mitja zaradi preračunljivosti, Agica, ker hoče ne glede na vse nekoga imeti, pa tudi oče, ker misli, da se da vse kupiti.

2	Mnenje je jasno, razloženo.	Mislim, da Mitjevo ravnanje ni pošteno. Agici bi moral povedati, da je lahko samo njen prijatelj ali spremljevalec na sprehodih. Ampak že na začetku odlomka izvem, da je med njima »vzplamtela ljubezen«. Ni prav, da je izkoristil dekletovo osamljenost in »igral« ljubezen zaradi lastnih koristi. Agica se mi zdi naivna, lahko bi razumela, da je Mitjeva pozornost do nje večja, odkar mu njen oče, direktor, kaže naklonjenost. Po moje tega sploh noče videti oziroma ji ni mar, zakaj je nekdo z njo. Pomembno je, da ni več sama.
---	-----------------------------	--

Mnenje o problemu/prvini na splošno (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Mnenje ni izraženo. Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	Seveda bi se vsi želeli uveljaviti, ampak ne preko ljubezni.
1	Mnenje je nejasno, ni razloženo/nakazano je v primeru iz življenja.	Ljubezen ne išče koristi. Če je nekdo z nekom zaradi njih, ga ne ljubi. Po mojem to ni niti prijateljstvo. Vendar take zveze obstajajo.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	Zveze zaradi koristi so bile, so in bodo. Vsaj približno razumem tiste, ki nastanejo v politiki, gospodarstvu, med različnimi družbenimi partnerji ... Popolnoma nesprejemljivo pa se mi zdi, da se to dogaja tudi v »ljubezni«. Ljubezen je namreč globoka osebna povezanost, v njej ne iščemo koristi, ampak ravno nasprotno. Drug drugemu dajemo, kar je najboljšega v nas.

Utemeljitev mnenja s primerom iz izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Naveden ni noben primer. Naveden je primer, ki ne utemeljuje mnenja.	Obstajajo pari, ki se ljubijo, in taki, ki se ne.
1	Primer je samo imenovan/nakazan.	Tudi moj prijatelj je začel hoditi s hčerjo nekega direktorja, ker je upal, da bo zato dobil službo. Ko se to ni zgodilo, sta se razšla.
2	Primer je opisan.	Spominim se neke zgodbe, v kateri se je lepa in revna mlada ženska poročila s starejšim bogatašem, ker ni želela, da bi se njenim otrokom godilo tako kot njej. Možno je imel zelo rad, dobila in dosegla je vse, kar je želela, ona pa mu ljubezni ni mogla vračati. Zajubila se je v mlajšega moškega, vendar je zvezo z njim skrivala. Z možem je ostala več let zaradi otrok. Ko so ti odrasli, ga je zapustila in začela novo življenje s svojim ljubimcem. Možno tega njenega dejanja ni mogel razumeti, saj se nista nikoli prepirala, žena se ni nikdar pritoževala, ničesar mu ni očitala, zdela se mu je zadovoljna. A ko je razmišjal o njuni zvezi, se je tudi spomnil, da mu ni nikoli rekla, da ga ljubi.

Členitev besedila (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila
2	
0	Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.
1	Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.
2	Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Točke	Merila
2	Slovnicična pravilnost
2	Pravopisna pravilnost
2	Slogovna ustreznost

Za vse velja:

Točke	Merila
0	Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.
1	Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.
2	Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

Dodatna navodila:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, lahko pri zgradbi doseže največ eno točko; če napiše manj kot 200 besed, lahko pri JPSU doseže največ tri točke.
- Za izviren naslov samostojne interpretacije prštejemo skupnemu seštevku točk eno točko do največjega možnega števila (30).